

21.05.2014

Polonia: 10 ani de la aderarea la Uniunea Europeană.

Lecții pentru viitor

(Institutul European din România, Sala de conferințe)

- SINTEZĂ -

Institutul European din România (IER) și Ambasada Republicii Polone în România au organizat în data de 21 Mai 2014 conferința intitulată ***Polonia: 10 ani de la aderarea la Uniunea Europeană. Lecții pentru viitor.***

Conferința, desfășurată cu ocazia aniversării a 10 ani de la aderarea Poloniei, a beneficiat de participarea E.S. **domnul Marek Szczygiel**, Ambasador al Republicii Polone în România, a **doamnei Angela Filote**, Șef al Reprezentanței Comisiei Europene în România, a **doamnei Ioana Bivolaru**, Director General al Departamentului Uniunea Europeană, Ministerul Afacerilor Externe, a **domnului Leonard Orban**, Președintele Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, a **domnului Sergiu Celac**, Ambasador, și a **doamnei Gabriela Drăgan**, Director General al IER.

Uniunea Europeană a cunoscut schimbări semnificative, după cum a subliniat la începutul evenimentului **dna Gabriela Drăgan**, Director General al IER: este acum mai stabilă, mai sigură, reunită. În 2009, în contextul crizei economice, Produsul Intern Brut al UE s-a micșorat cu 4,5%, în timp ce PIB-ul Poloniei a crescut cu 1,5%. Acesta este doar unul dintre multiplele exemple ce arată că Polonia a găsit o cale să profite de oportunitățile oferite de statutul de membru al Uniunii Europene, cu costuri în continuă descreștere. Totuși, rămâne o întrebare: cum a fost posibil să profite de aceste oportunități?

E.S. **dl Marek Szczygiel**, Ambasador al Republicii Polone în România, a subliniat faptul că țara sa nu dorește să își întărească încrederea în sine, ci să învețe lucruri noi, identificând problemele ce pot surveni în viitor. Polonia a învățat cum să se descurce în mediul european aflat în permanentă schimbare, ajutată de deținerea Președinției Consiliului Uniunii Europene în 2011 și de apartenența la coaliții precum Triunghiul de la Weimar, cu Germania și Franța. Această ascensiune a fost posibilă prin urmărirea cu atenție și cu determinare a intereselor naționale, în principal perspectiva financiară multianuală favorabilă, lupta pentru securitate energetică, încă în desfășurare, și aderarea la zona euro. Dintr-o perspectivă economică, Polonia a trecut prin schimbări dramatice, chiar „tectonice”. PIB-ul pe cap de locuitor măsurat la paritatea puterii de cumpărare a atins 70% din media europeană, exporturile către UE au crescut de 3 ori față de nivelul anului 2004, și Polonia a devenit un furnizor net de investiții străine directe. Dintr-o perspectivă socială, o schimbare de mentalitate s-a produs în Polonia, polonezii considerându-se europeni mai încrezători în propriile forțe, identitatea europeană fiind pe deplin asumată. Polonia a fost martora Euro-entuziasmului, 60% dintre polonezi recunoscând beneficiile aduse de aderarea la UE în ceea ce privește sectorul agricol. Acest Euro-entuziasm este în principal o consecință a faptului că beneficiile aduse de statutul de membru sunt distribuite echitabil la nivelul populației. Mai mult, 2 milioane de noi locuri de muncă au fost create începând cu anul 2004, contribuind de asemenea la acest nivel înalt de încredere în proiectul european. În contextul acestei evoluții favorabile, Excelența Sa a susținut că Polonia este pe cale să devină un contribuitor net la bugetul UE în anii ce urmează. Cu toate acestea, deși nu explicit, Ambasadorul Poloniei a atras atenția asupra unui aspect mai puțin evident al oportunităților: UE oferă cadrul, însă responsabilitatea de a profita de oportunitățile oferite revine în întregime statelor membre. Astfel, în ciuda faptului că infrastructura a fost semnificativ îmbunătățită, bugetul național polonez a contribuit la construcția autostrăzilor de trei ori mai mult decât au făcut-o fondurile structurale. Aspectele pozitive ale aderării pot de asemenea fi privite din perspective diferite: politic cel puțin, Polonia este o poveste de succes a extinderii Uniunii Europene. În același timp, Polonia își propune să convingă tânăra generație că viitorul său este în țara de proveniență, și întreg sectorul public ar trebui să încerce să transforme cifrele care

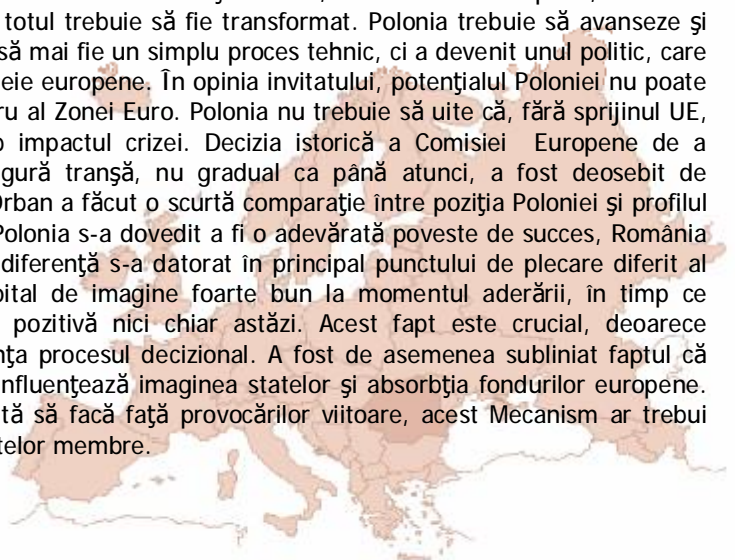
atestă succesul Poloniei în rezultate concrete pentru tineri. Pentru a justifica această perspectivă, Excelența Sa a argumentat că, dacă Polonia nu ar fi devenit membră a Uniunii Europene, situația generală din regiune, inclusiv criza din Ucraina, ar fi fost mult mai susceptibilă să producă îngrijorare decât o face momentan.

Uniunea Europeană a oferit instrumentele necesare stabilității, securității, prosperității, iar Polonia a conștientizat cât de important este să fie pe deplin integrată în grupul statelor UE. Obiectivele Poloniei sunt să devină o țară mai puternică, să contribuie la construcția UE și să ofere o perspectivă nouă asupra problemelor principale legate de integrarea europeană. Polonia a reușit să își consolideze performanța economică și să stabilească relații strânse cu alte țări membre UE.

Dna Angela Filote, Șef al Reprezentanței Comisiei Europene în România, a atras atenția asupra încrederii dovedite în 2004 de către UE, care a acceptat extinderea fără a ști cum vor evolua țările membre. Dna Filote a expus un număr de lecții ce merită a fi învățate în urma experienței poloneze: prima dintre ele o reprezintă faptul că este benefic să ai curaj, după cum s-a dovedit în 2004. O lecție importantă este aceea că apartenența la UE nu este un dar, ci un rezultat obținut cu efort, și de aceea mentalitatea de state membre inferioare (sau de clasa a doua) trebuie să dispară. Ceea ce a fost realizat, deopotrivă la nivel european și la cel național, nu trebuie să fie considerat ca un bun câștigat pentru totdeauna. O altă lecție este faptul că trebuie să fii întotdeauna pregătit pentru ce este mai rău. Dacă UE ar fi fost mai bine pregătită să facă față crizei, efectele acesteia nu ar fi fost atât de grave. Astfel, succesul UE a fost pus la încercare de criza economică. În același timp, unele probleme sunt mai dificil de rezolvat decât altele. Reforma justiției și lupta împotriva corupției se evidențiază ca fiind domenii problematice pentru UE, iar Uniunea învață acum, la rândul ei, de la noile state membre cum să lupte împotriva corupției. A fost de asemenea reliefat faptul că UE trebuie să continue să fie un "șantier" și să se adapteze specificității fiecărui stat membru. Un exemplu elocvent este Politica Agricolă Comună, care a fost destinată doar membrilor inițiali, dar care acum a devenit o politică mai echitabilă. Extinderea UE poate fi una reușită doar dacă oferă o distribuție justă a resurselor către statele membre. În cele din urmă, dna Filote a lansat o întrebare extrem de relevantă: sub presiunea evenimentelor recente ce se desfășoară în proximitatea sa, ar trebui Uniunea Europeană să facă trecerea de la *soft power* spre *hard power*?

Dna Ioana Bivolaru, Director General al Departamentului Uniunea Europeană, Ministerul Afacerilor Externe, a subliniat relațiile româno-polone solide, datând de acum mai bine de 95 de ani și consolidate recent prin Parteneriatul Strategic semnat în 2009. Astăzi, legăturile dintre cele două state sunt mai bune ca niciodată, datorită faptului că ambele țări se raportează asemănător la realitățile existente, acționează într-o manieră similară și susțin obiectivele Parteneriatului Estic. România este importantă pentru întărirea vecinătății estice a UE, având un rol cheie în Strategia Dunării și Sinergia Mării Negre, de asemenea susținând extinderea UE în Balcanii de Vest. Astfel, România ar trebui să învețe de la Polonia cum să creeze un mecanism de coordonare instituțională eficient și cum să maximizeze beneficiile statutului de membru al UE.

DI Leonard Orban, Președintele Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, a afirmat că nimic nu durează pentru totdeauna, totul trebuie să fie transformat. Polonia trebuie să avanseze și să adere la Zona euro. Acesta a încetat să mai fie un simplu proces tehnic, ci a devenit unul politic, care marchează intrarea în rândul statelor cheie europene. În opinia invitatului, potențialul Poloniei nu poate fi atins decât odată ce va deveni membru al Zonei Euro. Polonia nu trebuie să uite că, fără sprijinul UE, ar fi putut avea o altă traiectorie sub impactul crizei. Decizia istorică a Comisiei Europene de a transfera toate fondurile UE într-o singură tranșă, nu gradual ca până atunci, a fost deosebit de importantă pentru statele membre. DI Orban a făcut o scurtă comparație între poziția Poloniei și profilul României în Uniunea Europeană. Dacă Polonia s-a dovedit a fi o adevărată poveste de succes, România a avut doar un succes parțial. Această diferență s-a datorat în principal punctului de plecare diferit al celor două state. Polonia avea un capital de imagine foarte bun la momentul aderării, în timp ce România nu se bucură de o imagine pozitivă nici chiar astăzi. Acest fapt este crucial, deoarece percepția asupra unei țări poate influența procesul decizional. A fost de asemenea subliniat faptul că Mecanismul de Cooperare și Verificare influențează imaginea statelor și absorbția fondurilor europene. Pentru a se asigura că UE este pregătită să facă față provocărilor viitoare, acest Mecanism ar trebui extins într-o manieră diferită tuturor statelor membre.

DI Sergiu Celac, Ambasador, s-a concentrat pe perspectivele Parteneriatului Estic, apărut în 2009, și care guvernează relațiile Uniunii Europene cu fostele state sovietice. Noua Politică Europeană de Vecinătate, Parteneriatul Estic și Uniunea Mediteraneană au fost criticate pentru că reflectă interesele geostrategice conflictuale ale statelor membre. DI Celac a subliniat faptul că vecinii mediteraneeni nu se identifică drept europeni și nici nu aspiră la acest lucru, așadar abordarea Uniunii Europene și soluțiile propuse vecinilor estici și sudici ar trebui să fie diferite. Un dezavantaj semnificativ al Parteneriatului Estic a fost de asemenea evidențiat, și anume neconectarea lui la relațiile dintre UE și Rusia. DI Celac a afirmat că probabil va exista un aranjament interimar pentru a ieși din actuala criză (o înțelegere, un târg), dar că acesta va fi efemer.

Concluzionând, **Excelența Sa DI Marek Szczygiel**, Ambasador al Republicii Polone în România, a susținut că nu există o formulă magică pentru povestea de succes a Poloniei, doar eforturile susținute fiind sursa ce a alimentat integrarea sa în UE. În plus, modestia Poloniei și disponibilitatea de a învăța de la început cum să folosească beneficiile Uniunii Europene și reputația sa de stat membru predictibil și responsabil, au jucat un rol important în consolidarea rolului Poloniei în cadrul Uniunii Europene.

Sinteză elaborată de
Serviciul Comunicare, IER

